

SLUŽBA

NEWSLETTER RADY PRE ŠTÁTNU SLUŽBU

**Ako je na tom Slovenská republika so vzdelávaním štátnych zamestnancov?
Duševné zdravie: Svet v práci by sa mohol stať trochu lepším miestom**

Prihlásenie na odber newslettera:

<https://radaprestatnuslužbu.vlada.gov.sk/newsletter>

Informácie, podnety, odhlásenie: rss@vlada.gov.sk

Úvodné slovo

Vážené čitateľky, vážení čitatelia,

jedným z dôležitých princípov štátnej služby je princíp jej efektívneho riadenia. Je to univerzálna požiadavka na spôsob, ako sa majú využívať ľudské, materiálne i finančné zdroje v štáte na jednotlivých ministerstvách a ústredných orgánoch štátnej správy a v konečnom dôsledku aj v súkromných firmách či samotnej rodine.

Keďže prevažná časť mojej pracovnej kariéry je spojená so štátnou službou, som hlboko presvedčená, že v uplatňovaní tohto princípu má štátna služba rezervy. Na nedostatočnú efektívnosť a hospodárnosť v oblasti štátnej služby poukazuje i naša Správa o stave a vývoji štátnej

služby za rok 2022 či Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti NKÚ SR za rok 2022, kde som v minulosti pôsobila.

Je takmer nemysliteľné, že po viac ako dvadsiatich rokoch od prijatia prvého zákona o štátnej službe nie je pre účely riadenia ľudských zdrojov v štátnej správe centrálna evidencia zamestnancov a údaje sa získavajú iba dotazníkovým spôsobom. Napriek miliardovým investíciám do elektronizácie či digitalizácie procesov verejnej správy narastá počet zamestnancov tak štátnej správy, ako i samosprávy. Podľa údajov zo správy NKÚ SR od roku 2021 do súčasného obdobia vzrástla zamestnanosť vo verejnej správe o 10 377 zamestnancov, z toho v ústrednej štátnej správe o 5 521 ľudí. Aj napriek tomuto nárastu mnohé dôležité rezorty ako je zdravotníctvo, sociálne veci, školstvo, a ďalšie, dlhodobo poukazujú na nedostatok zamestnancov. Každoročne vznikajú nové úrady, agentúry, či iné organizačné útvary, ich činnosť je často nedostatočne zdôvodnená, málo transparentná, a aj mimo verejnej kontroly. Dôležité ciele politik štátu často naplňajú osoby mimo štátnej služby, ktoré sú oproti štátnym zamestnancom zvýhodňované v odmeňovaní a v iných benefitoch.

Zložitosť sociálno-ekonomického vývoja ostatných rokov vyžaduje a bude vyžadovať, aby sa princípu efektívneho, ale aj hospodárneho, účinného a účelného riadenia štátnej služby venovala na všetkých jej úrovniach zvýšená pozornosť. Nakoniec, už diskusie okolo budúročného rozpočtu, ozdravenia verejných financií a ďalších dôležitých tém jasne hovoria, že otázka, aká je súčasná efektívnosť štátnej správy a aká by mala či mohla byť, bude nastolená medzi prvými.

Počas období konsolidácie verejných financií, ktoré sme v našej krajine už zažili, sa často cesta k efektívnej štátnej službe hľadala neefektívnymi postupmi. Najčastejšie sa určilo percento, o ktoré sa má znížiť počet zamestnancov alebo mzdové zdroje, a to bez ohľadu na význam práce tej ktorej zložky štátnej služby. Vyhnúť sa takýmto postupom je možné jedine objektívnou analýzou všetkých procesov viazaných

na štátnu službu z pohľadu ich účelu, ich organizačného usporiadania a personálneho obsadenia. Správa o štátnej službe za rok 2022 dokumentuje pomer medzi vedúcimi štátnymi zamestnancami a radovými štátnymi zamestnancami v hodnote 7:1, čo znamená, že na 1 riadiaceho zamestnanca pripadá 7 riadených. Je to síce iba štatistický priemer, ale má značnú výpovednú hodnotu. Zrejme sa za posledné roky stala štátna služba veľmi štruktúrovanou a je jasné, že čím viac prvkov je v systéme, tým je drahší, ťažšie sa riadi a ťažšie sa dosahujú aj ciele.

Bude našou ambíciou analyzovať ústrednú a zrejme neskôr aj územnú štátnu správu z pohľadu prvkov organizačných štruktúr jednotlivých orgánov a organizácií, pomery medzi riadiacou a riadenou prácou, jej nákladnosťou a výsledkami.

Dnešný svet je zložitý a problémy komplexné, a tak ich je potrebné riešiť aj v štátnej správe. Preto by sa tejto požiadavke komplexnosti mala prispôbovať aj organizačná štruktúra štátnej správy, aby úlohy a s nimi spojené procesy a informácie neboli vlastníctvom malých organizačných útvarov, ale väčších pracovných tímov, v ktorých je možné oveľa účinnejšie využiť odborné vedomosti a zručnosti zamestnancov.

Som presvedčená, že aj takýto pohľad na štátnu službu môže priniesť poznatky, ktoré prispejú k jej efektívnemu výkonu.

Renata Roszbeck

Ako je na tom Slovenská republika so vzdelávaním štátnych zamestnancov?

Odporúčania Rady pre štátnu službu vyplývajúce z vyhodnotenia praxe služobných úradov a názorov štátnych zamestnancov

Rada pre štátnu službu (ďalej len „Rada“) podľa § 14 ods. 1 písm. a) zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“) vykonáva dohľad nad dodržiavaním princípov štátnej služby a Etického kódexu štátneho zamestnanca, zároveň podľa § 14 ods. 1 písm. e) zákona o štátnej službe vypracúva odborné štúdie k aplikovaniu princípov štátnej služby a ustanovení obsiahnutých v Etickom kódexe štátneho zamestnanca.

V kontexte s princípom profesionality, uvedenom v čl. 6 zákona o štátnej službe, služobný úrad poskytuje alebo zabezpečuje štátnemu zamestnancovi zodpovedajúce vzdelávanie na dosiahnutie takej úrovne odborných kompetencií, ktorá mu umožní kvalitný výkon štátnej služby, realizovala Rada v roku 2023 dva dotazníkové zbery dát. Prvý, jarný, bol adresovaný štátnym zamestnancom, ktorého sa zúčastnilo 6848 z nich, čo predstavuje účasť 20,1 % zo všetkých obsadených štátnozamestnaneckých miest. Druhý, letný,

bol adresovaný služobným úradom. V tomto zbere dát boli vyhodnotené odpovede od 124 služobných úradov, teda od 57,7 % zo všetkých služobných úradov.

V nadväznosti na výsledky oboch zberov dát a závery z nich Rada odporúča:

- **gestorovi zákona o štátnej službe**

- zvýšiť podiel sumy zákonom vyčleňovanej na úhradu priamych nákladov na zabezpečenie kontinuálneho vzdelávania štátnych zamestnancov, ktorá je aktuálne vo výške 0,5 % z objemu súčtu tarifných plátov priznaných štátnym zamestnancom služobného úradu k 31. decembru spreď dvoch kalendárnych rokov.

- **služobným úradom**

- zreteľne vopred komunikovať možnosti vzdelávania;
- vytvoriť priestor na poskytnutie spätnej väzby služobnému úradu vo veci vzdelávania prostredníctvom podpory otvorenosti vo vzájomných vzťahoch;
- dôsledne dbať na kvalitu poskytovania vzdelávacích aktivít tak, aby boli systematickým procesom získavania ďalších vedomostí, zručností, schopností, návykov a skúseností na vykonávanie štátnej služby;
- umožniť štátnym zamestnancom zapojiť sa do definovania vzdelávacích potrieb a tým im umožniť aktívne pracovať na prehľbovaní svojej odbornosti, profesionality a praktických skúseností;
- neustále vytvárať vyhovujúce podmienky na vzdelávanie štátnych zamestnancov a snažiť sa ich zlepšovať;
- dôsledne dbať na to, aby obsahové zameranie plánu kontinuálneho vzdelávania vychádzalo z požiadaviek na odborné kompetencie uvedené v opise štátnozamestnaneckého miesta;
- pravidelne overovať skutočnosť, či sú vzdelávacie aktivity, na ktorých sa štátni zamestnanci zúčastňujú, pre vykonávanie štátnej služby prínosné a zároveň zisťovať, ktoré druhy vzdelávania sú pre výkon štátnej služby najprínosnejšie;
- overovať efektivitu a prínos jednotlivých foriem realizácie kontinuálneho vzdelávania;
- podrobiť analýze existujúcej kapacity na poskytovanie a financovanie vzdelávania v preferovaných oblastiach podľa prínosu (mäkké zručnosti, odborné zručnosti, osobný rozvoj);
- podniknúť kroky na zvýšenie interných kapacít (Centrum vzdelávania a hodnotenia Úradu vlády) a externých kapacít (dodatočné rozpočtovanie peňazí, grantové a európske projekty) v týchto oblastiach;
- podrobiť analýze kvalitu poskytovaného interného a externého vzdelávania v prioritných oblastiach podľa prínosu (mäkké zručnosti, odborné zručnosti, osobný rozvoj);
- vypracovať a vytvoriť, spoločne s príslušnými kapacitami na výkon, základný vzdelávací program pre vedúcich štátnych zamestnancov s dôrazom na ich potreby podľa prínosu (vzdelávanie zamerané na odborné, manažérske, mäkké a vedúce zručnosti);
- prihliadať na potreby konkrétneho druhu kompetenčného vzdelávania štátnych zamestnancov a overovať tieto potreby v spolupráci s ich vedúcimi štátnymi zamestnancami;
- zvážiť možnosť doplnenia konkrétneho druhu vzdelávania podľa vlastnej preferencie štátneho zamestnanca vyplývajúcej z opisu štátnozamestnaneckého miesta;

- dbať aj na preferencie kontinuálneho vzdelávania samotných štátnych zamestnancov s ohľadom na ich opis štátnozamestnaneckého miesta;
 - realizovať vyhodnotenie individuálneho plánu kompetenčného vzdelávania za účasti dotknutého štátneho zamestnanca;
 - odformalizovať realizáciu služobného hodnotenia nielen ako celku, ale aj s ohľadom na poslednú hodnotenú oblasť týkajúcu sa osobného rozvoja a vzdelávania;
 - dbať na to, aby vedúci štátni zamestnanci pravidelne raz ročne vyhodnocovali kontinuálne vzdelávanie vo svojich organizačných útvaroch;
 - umožňovať v primeranom rozsahu, ak je to z povahy vykonávania služobných úloh možné, štátnym zamestnancom na základe ich žiadosti, služobné voľno za účelom samoštúdia;
 - dôsledne dbať na to, aby štátni zamestnanci pri vzniku štátnozamestnaneckého pomeru absolvovali adaptačné vzdelávanie tak, ako to predpisuje zákon o štátnej službe;
 - snažiť sa získavať spätnú väzbu od štátnych zamestnancov, ktorí absolvovali adaptačné vzdelávanie, či zvolený obsah, rozsah a forma boli nápomocné pre vykonávanie štátnej služby;
 - snažiť sa získavať spätnú väzbu od štátnych zamestnancov, ktorí absolvovali adaptačné vzdelávanie, či podpora, asistencia a pomoc pri plnení úloh a systematické odovzdávanie vedomostí a skúseností od mentora neboli len formálne a podľa zistení zefektívniť procesy adaptačného vzdelávania;
 - umožňovať, ak je to dostupné, realizovať vzdelávacie aktivity v mieste, kde štátni zamestnanci vykonávajú štátnu službu, alebo umožňovať vo väčšej miere online vzdelávanie;
 - overovať prostredníctvom Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, oboznamovať štátnych zamestnancov a umožňovať štátnym zamestnancom v primeranom rozsahu:
 - vykonávanie stáží v medzinárodných organizáciách;
 - vyslanie štátneho zamestnanca ako národného experta na dočasné miesta v štruktúrach EÚ;
 - vyslanie štátneho zamestnanca ako stážistu v rámci programu pre národných expertov v odbornej príprave do štruktúr EÚ.
- **štátnym zamestnancom:**
 - aktívne pristupovať k vzdelávaniu;
 - aktívne sa v služobnom úrade informovať o skutočnostiach uvedených v odporúčaniach vyššie, ale predovšetkým:
 - o možnostiach a dostupnosti vzdelávania;
 - o tom, či služobný úrad umožňuje doplniť druh vzdelávania podľa vlastnej preferencie štátneho zamestnanca vyplývajúcej z opisu štátnozamestnaneckého miesta;
 - o tom, či vyhodnotenie plánu kompetenčného vzdelávania môže byť realizované za účasti predmetného štátneho zamestnanca;
 - o tom, či služobný úrad umožňuje a ak áno, v akom rozsahu, poskytnutie služobného voľna za účelom samoštúdia;
 - o tom, či služobný úrad podporuje zvyšovanie kvalifikácie, teda získanie vyššieho stupňa vzdelania štátnym zamestnancom aj nad rámec požiadaviek a potrieb služobného úradu;
 - o tom, či služobný úrad na zvyšovanie kvalifikácie poskytuje služobné voľno.

Kompletné vyhodnotenie dotazníkových zberov dát je uverejnené na:

https://radaprestatnuzsluzbu.vlada.gov.sk/data/files/8296_vyhodnotenie-dotaznika-2023.pdf

https://radaprestatnuzsluzbu.vlada.gov.sk/data/files/8327_vyhodnotenie-dat-vzdelavanie-v-statnej-sluzbe-su-2023.pdf

Svet v práci by sa mohol stať trochu lepším miestom

Rozhovor o duševnom zdraví s Alenou Grinčovou, lektorkou a koučkou Centra vzdelávania a hodnotenia Úradu vlády SR

Alena, som rád, že si prijala našu ponuku na rozhovor. Čomu sa v rámci Centra vzdelávania a hodnotenia (CVH) venuješ a ako si sa dostala k téme duševného zdravia?

V CVH školím a koučujem štátnych zamestnancov, vediem kurzy Mentoring, Základné manažérske zručnosti a Časový manažment, s dôrazom na rozvoj mäkkých zručností. K téme duševného zdravia ma dovedla psychológia, ktorú som vyštudovala, poradenská prax a koučing, no predovšetkým senzitivita k aktuálnemu stavu jednotlivcov. Keď sa rozprávam s ľuďmi, počúvam, čím žijú. Úzkosti, nepohoda, nepokoj, obavy, narušené vzťahy, pochybnosti o sebe, strata dôvery v lepšie časy. Pre mňa sú to signály na vzájomnú podporu a pomoc.

Prečo si myslíš, že je táto téma dôležitá?

Téma duševné zdravie v spoločnosti čím ďalej tým viac rezonuje. Hovorí sa o nej hlasnejšie a odvážnejšie, apelujú na ňu rôzne organizácie, komisie, odborníci. Hovoríme o nej my, ľudia, lebo chceme vzájomne zdieľať, že nás pandemická situácia, a následné spamätávanie sa z jej dôsledkov, vyviedla z rovnováhy. Zotrvávajúca neistota v spoločnosti naďalej prebúdzá úzkosť a burcuje stresové hormóny. Či nás rozhovorila odvaha, obava, vďačnosť či strach, nie je už tak podstatné, ako to, že cítime, že by sme potrebovali niečo urobiť, aby nám bolo lepšie.

Podľa prieskumu Rady z roku 2022 štátni zamestnanci hodnotia pomerne nízko spokojnosť na pracovisku, ako aj skutočnosť, že im ich kolegovia nie vždy povedia, keď niečo nie je v poriadku v medziľudských vzťahoch. Sú to témy, ktoré s duševným zdravím úzko súvisia. Ako teda môžeme opísať duševné zdravie? Duševné zdravie je jedna zo základných hodnôt života. Duševné zdravie je stav, kedy sa ľudia cítia dobre, dokážu využívať svoje schopnosti, vyrovnávať sa so stresom, pracovať a prispievať k spoločenskému životu. Ako uvádza Rada európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru v Oznámení o komplexnom prístupe k duševnému zdraviu, duševné zdravie je „predpokladom produktívneho hospodárstva a inkluzívnej spoločnosti a presahuje rámec individuálnych alebo rodinných záležitostí.“ Je šanca, že sa riešením problémov duševného zdravia zvýši odolnosť jednotlivcov a obyvateľstva.

V akom kontexte sa tvorí duševné zdravie jednotlivca a čo nás ovplyvňuje?

To, ako sa cítime, ako reflektujeme seba vo svete, to, či nás život baví a vnímame spokojnosť, to je výsledkom duševných pochodov podmienených osobnými a vonkajšími činiteľmi. Naša pohoda nevzniká vo vákuu. Zodpovednosť, ktorú ako jednotlivci máme, je pracovať na sebe. No my sa môžeme akokoľvek snažiť,

trénovať nové návyky, osvojovať si nové zručnosti, podporovať psychickú odolnosť, bez vplyvu vonkajších faktorov, bez podpory okolia, bez stabilizácie spoločnosti, sa nám to nebude dariť.

Môžeme si želať, aby sa celý svet zmieril, zlepšil, upokojil. Možno si aj uvedomujeme, že tá zmena nenaštane rýchlo a že vlastne nie je v našej moci zachrániť celý svet. Čo ale môžeme urobiť, je zamerať sa na to, čo pri troche úsilia dokážeme.

Na čo môžeme zamerať úsilie v našom pracovnom prostredí?

Pracujeme v štátnej správe. Fungujeme v tímoch, spolupracujeme, stretávame kolegov v kancelárii, na chodbe, na rokovaníach. Komunikujeme s podriadenými, nadriadenými, s verejnosťou. Všade je príležitosť kultivovať slušné a rešpektujúce pracovné vzťahy.

Áno, práve pracovné vzťahy vyšli v dotazníku, ako aj v podnetoch Rady, ako jeden zo slabých článkov pracovného prostredia. Čo by mohli začať štátni zamestnanci na pracovisku využívať, aby budovali práve také vzťahy, aké si popísala?

Na úvod by stačilo pribaliť so sebou do práce tieto tri „nástroje:“ predstavu, že ten druhý je OK; ochotu pripustiť, že ten druhý má právo mať odlišný názor a možno aj kus pravdy; zdvihnúť kútiky pier nahor, keď jeden druhého pozdravíme.

Na záver pozitívna správa: v prieskume Rady vyšla veľká ochota štátnych zamestnancov pomáhať si navzájom, čo svedčí o vysokej miere kolegiality v rámci štátnej služby. Ako vieme túto skutočnosť zúročiť v oblasti duševného zdravia?

Výborná správa. Tam kde je ochota vzájomne si pomáhať, je možné vytvárať psychologické bezpečie na pracovisku. Ak nám, zamestnancom, bude záležať na kolegoch, na efektívnej komunikácii, na tvorbe priateľskej pracovnej atmosféry, budeme nielen výkonnejší, ale svet v práci by sa mohol stať trochu lepším miestom.

S Alenou Grinčovou sa rozprával Maroš Paulini, člen Rady pre štátnu službu

Z činnosti Rady (výber)

Prednáška predsedu Rady na Technickej univerzite v Košiciach

Dňa 20. novembra 2023 na základe Memoranda o spolupráci uzavretého medzi Radou pre štátnu službu a Ekonomickou fakultou Technickej univerzity v Košiciach uskutočnil predseda Rady pre štátnu službu, JUDr. Pavol Tkáč, prednášku pre študentov prvého ročníka študijného programu ekonomika a manažment verejnej správy v rámci predmetu Teória verejnej správy.

Predseda Rady prednášky na Ekonomickej fakulte realizuje pravidelne, na tej novembrovej sa v rámci

programu Mini Erasmus zúčastnili aj študenti stredných škôl. Prednáška bola interaktívna so zameraním na postavenie a kompetencie Rady pre štátnu službu a zákon o štátnej službe.

Etický tréning na Inšpektoráte práce Prešov

Dňa 20. novembra 2023 uskutočnila Rada pre štátnu službu etický tréning pre Inšpektorát práce Prešov. Na tréningu sa zúčastnilo takmer 40 zamestnancov inšpektorátu, personálne ho zabezpečoval člen Rady Maroš Paulini a zamestnanec kancelárie Rady Martin Firák.

Hlavnými témami tréningu boli Etický kódex štátneho zamestnanca, etika v štátnej službe, konflikt záujmov, medziľudské vzťahy a správanie na pracovisku a úprava darov v štátnej službe.

Podujatie sprevádzala diskusia na praktické témy, ako napríklad konflikt záujmov pri práci inšpektora práce, či odradzujúci účinok výšky trestu na správanie ľudí.

Zasadnutie pracovnej skupiny pre verejnú integritu a boj proti korupcii OECD

Rada pre štátnu službu sa zúčastnila v dňoch 5. - 8. novembra na zasadnutí Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), konkrétne na rokovaní pracovnej skupiny pre verejnú integritu a boj proti korupcii. Radu zastupoval jej člen Maroš Paulini.

V rámci programu pracovnej skupiny sa Rada prostredníctvom svojho člena podieľala na troch vystúpeniach, a to na tému účasti Slovenskej republiky na projekte Integrity review, konkrétne na výskumnej časti projektu zameranej na behaviorálne zásahy, ďalej na pripravovaných indikátoroch verejnej integrity OECD, do ktorých je zapojené aj Slovensko a napokon v rámci diskusie o zdieľaní dobrej praxe z oblasti whistleblowingu.

Stretnutie na Ministerstve vnútra Českej republiky

V dňoch 26. a 27. októbra sa v Prahe uskutočnilo pracovné stretnutie členov Rady pre štátnu službu, ktorú zastupovali jej predseda Pavol Tkáč a členovia Anna Ištaková, Marián Török a Renata Roszbeck, s predstaviteľmi Ministerstva vnútra Českej republiky zastúpenými najvyšším štátnym tajomníkom MV Jindřichom Fryčom, personálnou riaditeľkou sekcie pre štátnu službu Martinou Postupovou, riaditeľkou odboru štátnej služby Zuzanou Brücknerovou a Alenou Svobodovou z odboru systemizácie a konaní vo veciach štátnej služby.

Hlavnými témami stretnutia boli oblasti, v ktorých sa môžu krajiny navzájom inšpirovať transparentnými a inovatívnymi riešeniami spoza druhej strany hraníc: vznik, zmena a skončenie štátnozamestnaneckého pomeru v praxi, služobné hodnotenie a profesionalizácia štátnej služby – inštitút úradníckej

skúšky a vzdelávanie štátnych zamestnancov. Jednou z najviac diskutovaných oblastí bol práve inštitút úradníckej skúšky, ktorá v zmysle zákona stanovuje povinnosť štátneho zamestnanca úspešne ju do jedného roka od nástupu na výkon štátnej služby absolvovať pre každý odbor služby, na ktorého výkon bol na služobnom úrade zaradený alebo vymenovaný. Českí kolegovia taktiež informovali členov Rady o pripravovanej novele zákona o štátnej službe v Českej republike a očakávaných zmenách, ktoré prinesie.

Pracovné stretnutie nadviazalo na úspešnú spoluprácu Rady a MV ČR, ktorá prebieha už niekoľko rokov, a v rámci ktorej išlo, napriek pandémie, už o tretie tematické bilaterálne stretnutie od roku 2019, ktoré bolo opäť príležitosťou na výmenu skúseností a dobrých praktík medzi odborníkmi z oboch krajín s cieľom prispieť k rozvoju a modernizácii štátnej služby

Vyhodnotenie zberu dát od služobných úradov v oblasti vzdelávania v štátnej službe

V nadväznosti na [dotazníkový zber dát k vzdelávaniu od štátnych zamestnancov](#), zrealizovaný na jar tohto roka, ktorého sa zúčastnilo 6848 štátnych zamestnancov, sa Rada pre štátnu službu obrátila aj na služobné úrady so žiadosťou o poskytnutie názoru a informácií o ich praxi v súvislosti so vzdelávaním a osobným rozvojom štátnych zamestnancov a možnostiach ich následného využitia v rámci výkonu štátnej služby, a to tiež prostredníctvom online dotazníkového zberu dát.

Dotazník pre služobné úrady mohli vyplňať všetky služobné úrady, ktorých je od júna 2023 celkovo 215. Vyplnenie dotazníka bolo pre služobné úrady dobrovoľné.

Bližšie informácie k výsledkom jednotlivých dotazníkových zberov dát sú uvedené na strane 3 tohto newslettera a [podrobné výsledky si môžete pozrieť tu](#).

Člen Rady na zasadnutí siete pre verejnú etiku

V dňoch 3. až 6. októbra 2023 sa člen Rady pre štátnu službu Maroš Paulini zúčastnil zasadnutia Európskej siete pre verejnú etiku (European Network for Public Ethics - ENPE) v slovinskej Ľubľane. Podujatia sa zúčastnili zástupcovia pätnástich členských

krajín siete, jeho význam podčiarkol úvodný príhovor predsedníčky slovinského parlamentu Uršky Klakočar Zupančič.

Nasledovala panelová diskusia zameraná na otázky verejnej integrity za účasti predsedu skupiny GRECO, chorvátskeho sudcu Marina Mrčelu, vedúceho divízie verejnej integrity v OECD Julia Baccio Terracina a predsedníčky Transparency International Delie Ferreira Rubio. Stretnutie pokračovalo technickým zasadnutím členov siete, počas ktorého sa diskutovalo o porušení integrity a ich postihovaní v jednotlivých krajinách Európskej únie, a na ktorom Maroš Paulini prezentoval prípadové štúdie na tému konfliktu záujmov v štátnej službe, vychádzajúce z praxe Rady pre štátnu službu.

Zasadnutie vyvrcholilo plenárnym zasadnutím siete tematicky zameraným na oblasť konfliktu záujmov.

Prednáška Maroša Pauliniho na Technickej univerzite v Košiciach

V pondelok, 2. októbra 2023, uskutočnil člen Rady pre štátnu službu Maroš Paulini na pozvanie Technickej univerzity v Košiciach prednášku na tému štátnej služby pre študentov prvého ročníka študijného odboru Ekonomika a manažment verejnej správy na TU KE.

Prednáška študentom priblížila, ako vyzerá práca štátneho zamestnanca v praxi, jeho či jej profesionálny rast, a ako sa mení rola úradníka ako administrátora na rolu odborníka, ktorý ovláda rôzne zaujímavé zručnosti, od dátovej analytika po behaviorálnu psychológiu. Maroš Paulini tiež hovoril o dôležitosti osobných a organizačných hodnôt. Prednáška sa dotkla aj etického správania štátnych zamestnancov a faktorov, ktoré k nemu motivujú - alebo majú potenciál demotivovať. Obsiahlo sa venovať konfliktu záujmov, jeho pochopeniu, predchádzaniu a riešeniu situácií, kedy k nemu už došlo, vrátane praktických príkladov z praxe Rady.

Prijatie Rady pre štátnu službu prezidentkou SR Zuzanou Čaputovou

Dňa 23. augusta 2023 absolvovali členky a členovia Rady pracovné stretnutie s prezidentkou Slovenskej republiky. Témou rokovania bola Správa o stave a vývoji štátnej služby za rok 2022 (ďalej len „Správa“), ktorú Rada pre štátnu službu predložila

do NR SR. Nakoľko gestorský výbor parlamentu nebol v termíne určenom na prerokovanie Správy uznášaniaschopný, správa ostala neprerokovaná.

Počas stretnutia členky a členovia Rady upriamili pozornosť prezidentky SR na závažné zistenia týkajúce sa viacerých ministerstiev, ktoré v rámci zamestnávania štátnych zamestnancov v neúmernej miere uprednostňovali inštitút dohôd mimo pracovného pomeru. V tejto súvislosti upozornili aj na systémový problém spočívajúci v tom, že v štátnej službe nie je realizovaná cieľená a riadená politika ľudských zdrojov. Služobné úrady často nemôžu dosiahnuť 100 % obsadenosť systemizovaných miest, nakoľko im to zdroje zo štátneho rozpočtu na mzdy a platy neumožňujú. V takýchto prípadoch je možné buď udržať podstav, alebo sa zákonným spôsobom postarať o ďalšie zníženie stavu. Navyiac, ak služobný úrad nezaznamená fluktuáciu zamestnancov, má veľký problém sa do rozpočtových limitov vtesnať, nakoľko vládny návrh rozpočtu na ďalší rok nepočíta ani s každoročným navýšovaním platovej tarify za každý rok praxe o 1 %.

Prezidentku taktiež informovali o tom, ako je so zisťovaniami Rady o porušení princípov štátnej služby zo strany služobných úradov nakladané, do akej miery služobné úrady prijímajú Radou odporúčané nápravné opatrenia a o tom, že niektoré služobné úrady na návrhy opatrení vôbec nereagujú a k žiadnej náprave protizákonného stavu z ich strany nedochádza. V tejto súvislosti poukázali na postavenie Rady a na skutočnosť, že napriek tomu, že Rada má v zmysle zákona o štátnej službe vykonávať dohľad nad dodržiavaním princípov štátnej služby, ten istý zákon jej súčasne nepriznáva žiadnu kompetenciu na to, aby mohla od služobných úradov realizáciu nápravných opatrení vyžadovať. Radou navrhované nápravné opatrenia majú pre služobné úrady iba odporúčací charakter.

Prezidentka SR ocenila aktívnu činnosť Rady a aj aktivity zamerané na budovanie kvalitnej štátnej služby a zároveň vyzdvihla skutočnosť, že sa Rada

usiluje o skvalitňovanie štátnej služby a posilňovanie jej etickosti.

Týždeň integrity OECD

V dňoch 23. až 26. mája 2023 sa člen Rady pre štátnu službu Maroš Paulini zúčastnil v Parížskom sídle OECD na stretnutí Pracovnej skupiny vyšších štátnych úradníkov venujúcej sa verejnej integrite (Working Party of of Senior Public Integrity Officials - SPIO), ktoré sa konalo v rámci Týždňa integrity.

Súčasťou Týždňa integrity bolo Svetové fórum integrity a boja proti korupcii (Global Anti-Corruption & Integrity Forum), ktoré pozostávalo z dvoch druhov stretnutí: na jednej strane sa konali plenárne zasadnutia na témy ako [kvalita opatrení prijímaných štátmi na upevnenie integrity a boj proti korupcii](#), [posilňovanie integrity v oblasti infraštruktúry](#), či [podpora demokracie a boj proti negatívnym vplyvom zahraničných aktérov](#), na ktorých vystúpili aj predstavitelia ministerstva vnútra USA, kancelárie prezidenta Litvy, OECD či Microsoftu.

Na strane druhej prebiehali panely so zástupcami tretích strán, ktorí sú odborníkmi na diskutované témy (knowledge partners), v rámci ktorých sa diskutovalo okrem iného o [výskumnom projekte skúmajúcom efektivitu nástrojov na boj proti narušeniam integrity](#), o [vývoji systémov na efektívne nahlasovanie nekalých praktík](#), ako aj o [podpore a reálnych výsledkoch v dosahovaní transparentnosti na Ukrajine, či už počas súčasnej obrannej vojny alebo pri jej očakávanej povojnovej obnove](#). V rámci panelov vystúpili aj zástupcovia národných organizácií na boj proti korupcii z Francúzska, Talianska či Severného Macedónska a viacerí predstavitelia protikorupčných inštitúcií Ukrajiny.

Dňa 8. augusta 2023 potvrdila skupina SPIO Maroša Pauliniho vo funkcii člena predsedníctva na roky 2023 a 2024.

Zasadnutie siete ENIP: Meranie kultúry integrity v štátnej službe

V dňoch 15. a 16. júna 2023 sa vo Varšave uskutočnilo stretnutie Európskej siete expertov na integritu (European Network of Integrity Practitioners, ENIP) zamerané na meranie kultúry integrity.

Radu pre štátnu službu na zasadnutí zastupoval jej člen Maroš Paulini, ktorý vo svojom príspevku pred-

stavil výsledky dotazníkového prieskumu Rady zameraného na etiku a integritu v štátnej službe v Slovenskej republike. Jeho prezentáciu o slovenských skúsenostiach s etikou a jej meraním si môžete (v anglickom jazyku) [stiahnuť tu](#).

Na webe Rady si tiež môžete [stiahnuť článok Alaina Hoekstru a Kristien Verbraeken](#) o formalizme v internom ohlasovaní porušení etických a právnych noriem a jeho odstraňovaní (v holandskom a anglickom jazyku). Obaja vyššie menovaní pôsobia v Holandskom úrade na ochranu oznamovateľov (Huis voor Klokkenluiders) a na zasadnutí viedli okrúhle stoly zamerané na podporu komunikácie integrity.

Vyhodnotenie dotazníkového zberu dát v oblasti vzdelávania v štátnej službe

Do agendy Rady pre štátnu službu patrí okrem iného aj monitorovanie a s tým spojené vypracúvanie odborných štúdií k aplikovaniu princípov štátnej služby. V tejto súvislosti Rada realizovala dotazníkový zber dát od štátnych zamestnancov k vzdelávaniu v štátnej službe v rámci v tom období všetkých 229 služobných úradov v SR. Funkčnosť týchto služobných úradov závisí od viac ako 34 000 štátnych zamestnancov. Účasť na zbere dát bola dobrovoľná, zaznamenali sme 6848 vyplnených dotazníkov, čo predstavuje viac ako dvadsaťpercentnú účasť zo všetkých štátnych zamestnancov.

[Výsledky sú zverejnené na webstránke Rady](#).

Ústavný súd zverejnil rozhodnutie vo veci novely zákona o štátnej službe

Novela zákona o štátnej službe prijatá v pléne NR SR v roku 2021 zaviedla inštitút možnosti odvolania vedúceho zamestnanca aj bez uvedenia dôvodu. Prezidentka SR, Zuzana Čaputová, predmetnú novelu zákona o štátnej službe vetovala. Stotožnila sa pritom s argumentáciou Rady pre štátnu službu a Legislatívnej rady vlády SR, že ide o negatívny zásah do princípu stability štátnej služby. Poslanci NR SR veto prezidentky prelomili a novelu zákona opätovne schválili. [Stanovisko Rady v predmetnej veci si môžete pozrieť tu](#).

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dňa 24. mája 2023 rozhodol, že návrhu skupiny poslancov NR SR vo veci súladu novely zákona o štátnej službe s Ústavou slovenskej republiky nevyhovuje. [Rozhodnutie si môžete prečítať tu](#).